TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2018. gada 7. novembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesas kompetence – Direktīva 2003/86/EK – Tiesības uz ģimenes atkalapvienošanos – 12. pants – Trīs mēnešu termiņa pēc starptautiskās aizsardzības piešķiršanas neievērošana – Alternatīvās aizsardzības statusa ieguvējs – Vīzas pieteikuma noraidījums

Lieta C-380/17

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Raad van State* (Valsts padome, Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2017. gada 21. jūnijā un kas Tiesā reģistrēts 2017. gada 26. jūnijā, tiesvedībā

K,

B

pret

Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: ceturtās palātas priekšsēdētājs M. Vilars [*M. Vilaras*], kas pilda trešās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši J. Malenovskis [*J. Malenovský*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] (referents), M. Safjans [*M. Safjan*] un D. Švābi [*D. Šváby*],

ģenerāladvokāts: P. Mengoci [*P. Mengozzi*],

sekretāre: R. Šereša [*R. Şereş*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2018. gada 19. marta tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– K un B vārdā – *C. J. Ullersma* un *L. van Leer*, *advocaten*,

– Nīderlandes valdības vārdā – *M. K. Bulterman* un *H. S. Gijzen*, pārstāves,

– Eiropas Komisijas vārdā – *C. Cattabriga* un *G. Wils*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2018. gada 27. jūnija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 2003/86/EK (2003. gada 22. septembris) par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanos (OV 2003, L 251, 12. lpp.) 12. panta 1. punktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar strīdiem starp K un B, kas ir trešo valstu valstspiederīgie, un *Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie* (drošības un tieslietu valsts sekretārs, Nīderlande) (turpmāk tekstā – "valsts sekretārs") par to, ka pēdējais minētais ir noraidījis vīzas pieteikumu attiecībā uz uzturēšanos, kas ir ilgāka nekā trīs mēneši, ģimenes atkalapvienošanās dēļ.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2003/86

3 Direktīvas 2003/86 8. apsvērums ir formulēts šādi:

"Īpaša uzmanība jāpievērš bēgļu situācijai, ņemot vērā iemeslus, kuru dēļ viņi bija spiesti pamest savu valsti un kuru dēļ viņi nevar dzīvot parastu dzīvi šajā valstī. Tādēļ jānosaka labvēlīgāki nosacījumi ģimenes atkalapvienošanās tiesību īstenošanai."

4 Šīs direktīvas 3. panta 2. punkta c) apakšpunktā ir paredzēts:

"Šo direktīvu nepiemēro, ja apgādnieks [ir trešās valsts valstspiederīgais]:

[..]

c) [kam] ir atļauja par uzturēšanos dalībvalstī, pamatojoties uz aizsardzības palīgveidu saskaņā ar starptautiskām saistībām, valsts tiesību aktiem vai dalībvalstu praksi, vai [kas] ir iesniedzis pieteikumu uzturēšanās atļaujai ar minēto pamatojumu un gaida lēmumu par savu statusu."

5 Minētās direktīvas 4. panta 1. punktā ir uzskaitīti apgādnieka ģimenes locekļi, kuriem dalībvalsts atļauj iebraukšanu un uzturēšanos saskaņā ar šo pašu direktīvu.

6 Direktīvas 2003/86 5. panta 5. punktā ir noteikts:

"Izskatot pieteikumu, dalībvalstis pienācīgi izvērtē nepilngadīgo bērnu intereses."

7 Šīs direktīvas 7. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

"Ja iesniegts pieteikums par ģimenes atkalapvienošanos, atbilstošā dalībvalsts var pieprasīt personai, kas iesniegusi pieteikumi, nodrošināt pierādījumus, ka apgādniekam ir:

a) pajumte, kas uzskatāma par normālu salīdzinot ar ģimenes dzīvesvietu tajā pašā reģionā un kas atbilst vispārējiem higiēnas un drošības standartiem, kas ir spēkā atbilstošajā dalībvalstī;

b) apdrošināšana slimības gadījumiem attiecībā uz visiem riskiem, ko parasti sedz attiecīgās dalībvalsts pilsoņiem pašiem vai viņa/viņas ģimenes locekļiem;

c) stabili un pastāvīgi ienākumi, kas ir pietiekami, lai uzturētu sevi un savas ģimenes locekļus, neizmantojot attiecīgās dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmu. [..]”

8 Minētās direktīvas 10. un 11. pantā ir paredzēti noteikumi, kas dalībvalstīm ir jāpiemēro bēgļiem, kurus tās par tādiem ir atzinušas.

9 Šīs pašas direktīvas 12. pantā ir noteikts:

“1. Atkāpjoties no 7. panta, dalībvalstis nepieprasa, lai bēglis un/vai ģimenes loceklis(-ļi) attiecībā uz pieteikumiem par 4. panta 1. punktā minētajiem ģimenes locekļiem iesniedz pierādījumus, ka bēglis izpilda 7. pantā noteiktās prasības.

[..]

Dalībvalstis var pieprasīt, lai bēgļi ievērotu nosacījumus, ko paredz 7. panta 1. punkts, ja pieteikums par ģimenes atkalapvienošanos nav iesniegts trīs mēnešos pēc bēgļa statusa piešķiršanas.

2. Atkāpjoties no 8. panta, dalībvalstis nepieprasa, lai bēglis ir uzturējies teritorijā noteiktu laiku pirms viņa/viņas ģimenes locekļi viņam/viņai pievienojas.”

10 Direktīvas 2003/86 17. pantā ir paredzēts:

“Dalībvalstis pienācīgi ņem vērā personas ģimenes attiecību veidu un pastāvību, viņa uzturēšanās laiku dalībvalstī un par ģimenes, kultūras vai sociālo saišu esamību ar savu izcelsmes valsti, ja pieteikumu noraida, atsauc vai atsaka pagarināt uzturēšanās atļauju, vai lemj par apgādnieka un viņa ģimenes locekļu izraidīšanu no valsts.”

Direktīva 2004/83/EK

11 Padomes Direktīvas 2004/83/EK (2004. gada 29. aprīlis) par obligātajiem standartiem, lai kvalificētu trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kā bēgļus vai kā personas, kam citādi nepieciešama starptautiskā aizsardzība, šādu personu statusu un piešķirtās aizsardzības saturu (OV 2004, L 304, 12. lpp.), 25. apsvērumā ir noteikts:

“Nepieciešams ieviest kritērijus, uz kuru pamata personas, kas iesniedz starptautiskas aizsardzības pieteikumu, jāatzīst par tiesīgām saņemt alternatīvo aizsardzību. Minētajiem kritērijiem būtu jāizriet no starptautiskām saistībām saskaņā ar cilvēktiesību instrumentiem un dalībvalstīs pastāvošās prakses.”

Direktīva 2011/95/ES

12 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/95/ES (2011. gada 13. decembris) par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu (OV 2011, L 337, 9. lpp.) 34. apsvērumā ir noteikts:

“Nepieciešams ieviest vienotus kritērijus, uz kuru pamata personas, kas iesniedz starptautiskās aizsardzības pieteikumu, ir atzīstamas par tiesīgām saņemt alternatīvo aizsardzību. Minētajiem kritērijiem būtu jāizriet no starptautiskām saistībām saskaņā ar cilvēktiesību instrumentiem un dalībvalstīs pastāvošās prakses.”

Nīderlandes tiesības

13 *Vreemdelingenbesluit 2000* (2000. gada lēmums par ārvalstniekiem) 29. panta 1., 2. un 4. punktā ir noteikts:

"1. Termiņuzturēšanās atļauja [..] var tikt piešķirta ārvalstniekam, kam:

a) ir bēgļa statuss; vai

b) kas pietiekami pierāda, ka viņam ir pamatoti iemesli domāt, ka izraidīšanas gadījumā viņam pastāv reāls risks tikt pakļautam:
1°. nāvessodam vai tā izpildei;
2°. spīdzināšanai vai necilvēcīgai vai pazemojošai attieksmei vai sodam; vai
3°. smagiem un individuāliem draudiem civiliedzīvotāja dzīvībai vai veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā.

2. 28. pantā paredzēto termiņuzturēšanās atļauju turklāt var piešķirt iepriekš uzskaitītajiem ģimenes locekļiem, ja attiecīgā ārvalstu valstspiederīgā ierašanās brīdī viņi ir daļa no viņa ģimenes un ja viņi Nīderlandē ir ieradušies tajā paša laikā, kad ārvalstu valstspiederīgais, vai arī viņi tam ir pievienojušies trīs mēnešu laikā pēc tam, kad viņam tika piešķirta termiņuzturēšanās atļauja [..].

[..]

4. Termiņuzturēšanās atļauju [..] var piešķirt arī ģimenes loceklim 2. punkta izpratnē, kas nav pievienojies 1. punktā paredzētajam ārvalstu valstspiederīgajam trīs mēnešu laikā pēc uzturēšanās atļaujas izdošanas pēdējam minētajam [..], ja šis ģimenes loceklis šajā trīs mēnešu termiņā ir iesniedzis vīzas pieteikumu saistībā ar uzturēšanos, kas ir ilgāka nekā trīs mēneši, vai ja tas ir darīts viņa vārdā."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

14 F. G., kas ir trešās valsts valstspiederīgais, kopš 2014. gada 23. septembra Nīderlandē ir piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss.

15 2015. gada 22. janvārī ģimenes atkalapvienošanās nolūkā viņš iesniedza vīzas pieteikumu attiecībā uz K un B, kas attiecīgi ir viņa laulātā un viņa nepilngadīgā meita.

16 2015. gada 20. aprīlī valsts sekretārs šo pieteikumu noraidīja, jo tas bija iesniegts vairāk nekā trīs mēnešu pēc tam, kad F. G. bija saņēmis atļauju uzturēties Nīderlandē, un šādam kavējumam nebija attaisnojuma.

17 Pēc K un B iesniegtas sūdzības valsts sekretārs ar 2015. gada 8. novembra lēmumu apstiprināja savu sākotnējo lēmumu.

18 K un B par šo lēmumu cēla prasību *rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Amsterdamā, Nīderlande). Ar 2016. gada 24. jūnija spriedumu šī tiesa šo prasību noraidīja.

19 K un B par minēto spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību iesniedzējtiesā.

20 Iesniedzējtiesa uzskata, ka saskaņā ar Direktīvas 2003/86 3. panta 2. punkta c) apakšpunktu pamatlietā aplūkotā situācija neietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā, jo apgādniekam ir piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss.

21 Minētās direktīvas noteikumi tomēr tieši un bez nosacījumiem ir piemērojami personām, kam ir alternatīvās aizsardzības statuss, jo Nīderlandes likumdevējs ir izvēlējies tām piemērot šos noteikumus, lai tām nodrošinātu attieksmi, kura ir identiska tai, kāda ir garantēta bēgļiem.

22 Lai gan šī iemesla dēļ iesniedzējtiesa uzskata, ka Direktīvas 2003/86 12. panta 1. punkta interpretācija ir izšķiroša pamatlietas iznākumam, tā tomēr, ņemot vērā 2012. gada 18. oktobra spriedumu *Nolan* (C-583/10, EU:C:2012:638), vēlas noskaidrot, vai Tiesas kompetencē ir atbildēt uz prejudiciālu jautājumu par šīs tiesību normas interpretāciju tādā situācijā kā pamatlietā aplūkotā.

23 Apstiprinošas atbildes gadījumā iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai ar šo tiesību normu ir saderīgi noteikumi, kas reglamentē pieteikuma iesniegšanu ģimenes atkalapvienošanās nolūkā un kas ir paredzēti Nīderlandes tiesību aktos.

24 Šādos apstākļos *Raad van State* (Valsts padome) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai, ņemot vērā Direktīvas [2003/86] 3. panta 2. punkta c) apakšpunktu un 2012. gada 18. oktobra spriedumu *Nolan* (C-583/10, EU:C:2012:638), Tiesas kompetencē ir atbildēt uz Nīderlandes tiesu prejudiciālajiem jautājumiem par šīs direktīvas noteikumu interpretāciju tiesvedībā par personas ar alternatīvās aizsardzības statusu ģimenes locekļu uzturēšanās tiesībām, ja Nīderlandes tiesībās ir paredzēts šo direktīvu tieši un bez nosacījumiem piemērot attiecībā uz personām ar alternatīvās aizsardzības statusu?

2) Vai Direktīvā [2003/86] paredzētā sistēma pieļauj tādu valsts tiesību normu kā pamatlietā aplūkotā, kurā ir noteikts, ka pieteikums par ģimenes atkalapvienošanos saskaņā ar labvēlīgākajiem šīs direktīvas V nodaļas noteikumiem var tikt noraidīts tikai tāpēc, ka tas nav iesniegts tās 12. panta 1. punkta trešajā daļā minētajā termiņā?

Vai, lai atbildētu uz šo jautājumu, ir nozīme tam, ka iepriekš minētā termiņa neievērošanas gadījumā pieteikums par ģimenes atkalapvienošanos – neatkarīgi no tā, vai tas pirms tam ir vai nav noraidīts, – var tikt iesniegts, un tā izskatīšanas ietvaros tiek pārbaudīts, vai ir izpildīti Direktīvas [2003/86] 7. pantā uzskaitītie nosacījumi un ņemtas vērā šīs pašas direktīvas 5. panta 5. punktā un 17. pantā minētās intereses un apstākļi?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

25 Uzdodot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai saskaņā ar LESD 267. pantu Tiesas kompetencē ir interpretēt Direktīvas 2003/86 12. panta 1. punktu tādā situācijā kā pamatlietā aplūkotā, kurā šai tiesai ir jālemj par personas, kam ir piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss, tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanos, ja šī tiesību norma valsts tiesībās ir padarīta par tieši un bez nosacījumiem piemērojamu šādai situācijai.

26 Direktīvas 2003/86 3. panta 2. punkta c) apakšpunktā it īpaši ir precizēts, ka šī direktīva nav piemērojama, ja apgādnieks ir trešās valsts valstspiederīgais, kam ir atļauja uzturēties kādā dalībvalstī, pamatojoties uz alternatīvās aizsardzības veidiem saskaņā ar starptautiskām saistībām, valsts tiesību aktiem vai dalībvalstu praksi.

27 No paša šīs tiesību normas formulējuma, protams, izriet, ka tā attiecas uz alternatīvās aizsardzības veidiem, kas tiek piešķirti starptautiskā vai valsts mērogā, tieši neatsaucoties uz Savienības tiesībās paredzēto alternatīvās aizsardzības statusu.

28 Tomēr no tā nevar secināt, ka Direktīva 2003/86 ir piemērojama tādā situācijā kā pamatlietā aplūkotā, kad apgādniekam ir piešķirts šāds statuss.

29 Ir svarīgi atgādināt, pirmkārt, ka Savienības tiesībās paredzētais alternatīvās aizsardzības statuss tika ieviests ar Direktīvu 2004/83, kas tika pieņemta pēc Direktīvas 2003/86. Tiešas atsauces uz šo statusu neesamība šajā direktīvā šajos apstākļos nevar tikt uzskatīta par noteicošu.

30 Otrkārt, no grozītā priekšlikuma Padomes direktīvai par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanos (COM(2000) 624 *final*), ko Komisija iesniedza 2000. gada 10. oktobrī (OV 2001, C 62 E, 99. lpp.), izriet, ka Direktīvas 2003/86 3. panta 2. punkta c) apakšpunktā paredzētais izslēgšanas gadījums tajā tika ieviests tieši ar nolūku nākotnē izveidot dalībvalstīm kopīgu alternatīvās aizsardzības statusu, saistībā ar kuru Komisija bija paredzējusi piedāvāt ieviest noteikumus par ģimenes atkalapvienošanos, kas ir pielāgoti trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir piešķirts šāds statuss, kas norāda, ka šis izslēgšanas gadījums bija paredzēts, lai šos trešo valstu valstspiederīgos izslēgtu no minētās direktīvas piemērošanas jomas.

31 Treškārt, gan no Direktīvas 2004/83 25. apsvēruma, gan no Direktīvas 2011/95 34. apsvēruma izriet, ka kritēriji, kas ir jāizpilda starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzējiem, lai viņi varētu saņemt alternatīvo aizsardzību, ir jābūt noteiktiem, pamatojoties uz starptautiskām saistībām, kā arī jau esošu dalībvalstu praksi.

32 Tā kā kopīgie kritēriji alternatīvās aizsardzības piešķiršanai tādējādi ir balstīti uz dalībvalstīs esošajām sistēmām, ko ar tiem ir paredzēts saskaņot, attiecīgā gadījumā tās aizstājot, Direktīvas 2003/86 3. panta 2. punkta c) apakšpunkts lielā mērā zaudētu savu lietderīgo iedarbību, ja tas būtu jāinterpretē tādējādi, ka tas neattiecas uz personām, kurām ir piešķirts Savienības tiesībās paredzētais alternatīvās aizsardzības statuss.

33 No iepriekš izklāstītā izriet, ka Direktīva 2003/86 ir interpretējama tādējādi, ka tā nav piemērojama tādiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir personas, kam ir piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss, ģimenes locekļi, kā prasītāji pamatlietās.

34 Tomēr no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka tās kompetencē ir lemt par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par Savienības tiesību normām situācijās, kurās, pat ja pamatlietas fakti tieši neietilpst šo tiesību piemērošanas jomā, minētās šo tiesību normas ir kļuvušas piemērojamas ar valsts tiesībām tāpēc, ka tajās ir atsauce uz Savienības tiesību normām (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2011. gada 21. decembris, *Cicala*, C-482/10, EU:C:2011:868, 17. punkts; 2012. gada 18. oktobris, *Nolan*, C-583/10, EU:C:2012:638, 45. punkts, un 2016. gada 15. novembris, *Ullens de Schooten*, C-268/15, EU:C:2016:874, 53. punkts).

35 Šādās situācijās Savienības interesēs ir tas, ka – lai izvairītos no turpmākām interpretācijas atšķirībām – no Savienības tiesībām aizgūtās tiesību normas tiek interpretētas vienveidīgi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2012. gada 18. oktobris, *Nolan*, C-583/10, EU:C:2012:638, 46. punkts, un 2018. gada 22. marts, *Jacob* un *Lassus*, C-327/16 un C-421/16, EU:C:2018:210, 34. punkts).

36 Tādējādi Tiesas veikta Savienības tiesību normu interpretācija situācijās, kuras nav to piemērošanas jomā, ir pamatota, ja ar valsts tiesībām, lai tiktu nodrošināta vienāda attieksme šādās situācijās un situācijās, kuras ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā, šīs tiesību normas ir padarītas tieši un bez nosacījumiem piemērojamas šādām situācijām (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2011. gada 21. decembris, *Cicala*, C-482/10, EU:C:2011:868, 19. punkts; 2012. gada 18. oktobris, *Nolan*, C-583/10, EU:C:2012:638, 47. punkts, un 2013. gada 7. novembris, *Romeo*, C-313/12, EU:C:2013:718, 33. punkts).

37 Šajā gadījumā iesniedzējtiesa, kas ir vienīgā, kuras kompetencē ir interpretēt valsts tiesības ar LESD 267. pantu izveidotās tiesu sadarbības sistēmas ietvaros (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1997. gada 17. jūlijs, *Leur-Bloem*, C-28/95, EU:C:1997:369, 33. punkts, un 2017. gada 14. jūnijs, *Online*

Games u.c., C-685/15, EU:C:2017:452, 45. punkts), ir precizējusi, ka Nīderlandes likumdevējs bija izvēlējies personām, kam ir piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss, nodrošināt labvēlīgāku attieksmi nekā Direktīvā 2003/86 paredzētā, tām piemērojot šajā direktīvā paredzētos noteikumus par bēgļiem. No tā minētā tiesa secināja, ka saskaņā ar Nīderlandes tiesībām tai ir pienākums pamatlietā piemērot minētās direktīvas 12. panta 1. punktu.

38 Šādos apstākļos ir jāuzskata, kā to norāda arī Nīderlandes valdība, ka Nīderlandes tiesībās šī tiesību norma ir padarīta par tieši un bez nosacījumiem piemērojamu tādām situācijām kā pamatlietā aplūkotā un ka tādējādi Savienības interesēs ir tas, ka Tiesa lemj par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

39 Šo secinājumu nevar atspēkot tas, ka ar Direktīvas 2003/86 3. panta 2. punkta c) apakšpunktu no šīs direktīvas piemērošanas jomas skaidri ir izslēgtas tādas situācijas kā pamatlietā aplūkotā.

40 No šodienas sprieduma C un A (C-257/17) 36.–43. punkta izriet, ka šāds apstāklis nevar atspēkot Tiesas kompetenci lemt par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu šī sprieduma 34.–36. punktā atgādinātajā Tiesas pastāvīgajā judikatūrā noteiktajos ietvaros.

41 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Tiesas kompetencē saskaņā ar LESD 267. pantu ir interpretēt Direktīvas 2003/86 12. panta 1. punktu tādā situācijā kā pamatlietā aplūkotā, kurā šai tiesai ir jālemj par personas, kurai ir piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss, tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanos, ja šī tiesību norma valsts tiesībās ir padarīta par tieši un bez nosacījumiem piemērojamu šādai situācijai.

Par otro jautājumu

42 Uzdodot otro jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2003/86 12. panta 1. punkts pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā ir ļauts noraidīt pieteikumu par ģimenes atkalapvienošanos, kas ir iesniegts attiecībā uz bēgļa ģimenes locekli, pamatojoties uz labvēlīgākiem noteikumiem, kuri ir piemērojami bēgļiem un ir ietverti šīs direktīvas V nodaļā, tāpēc, ka šis pieteikums ir iesniegts vairāk nekā trīs mēnešus pēc bēgļa statusa piešķiršanas apgādniekam, vienlaikus tomēr piedāvājot iespēju iesniegt jaunu pieteikumu cita režīma ietvaros.

43 Direktīvas 2003/86 12. panta 1. punkta pirmajā daļā ir paredzēts, ka, atkāpjoties no šīs direktīvas 7. panta, dalībvalstis nedrīkst bēglim vai viņa ģimenes locekļiem noteikt pienākumu saistībā ar pieteikumiem, kas attiecas uz minētās direktīvas 4. panta 1. punktā paredzētajiem ģimenes locekļiem, iesniegt pierādījumus, kas apliecina, ka apgādnieks atbilst šīs pašas direktīvas 7. pantā paredzētajiem nosacījumiem.

44 Tomēr, lai gan, kā tas ir norādīts Direktīvas 2003/86 8. apsvērumā, attiecībā uz bēgļiem ģimenes atkalapvienošanās tiesību īstenošanai tajā ir paredzēti labvēlīgāki nosacījumi, kuru vidū ir ar šīs direktīvas 12. panta 1. punkta pirmo daļu ieviestais režīms, tomēr ir jāsecina, ka dalībvalstīm ir iespēja šī režīma piemērošanai izvirzīt nosacījumu, ka pieteikumam ir jābūt iesniegtam noteiktā termiņā.

45 Tādējādi minētās direktīvas 12. panta 1. punkta trešajā daļā ir precizēts, ka dalībvalstis var prasīt bēglim, lai viņš izpilda šīs pašas direktīvas 7. panta 1. punktā paredzētos nosacījumus, ja pieteikums par ģimenes atkalapvienošanos nav iesniegts trīs mēnešu termiņā pēc bēgļa statusa piešķiršanas.

46 No Direktīvas 2003/86 12. panta 1. punkta trešās daļas izriet, ka Savienības likumdevējs dalībvalstīm ir ļāvis saistībā ar Direktīvas 2003/86 7. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem īpašā režīma vietā, kas parasti ir piemērojams bēgļiem, piemērot kopējo tiesību režīmu, ja pieteikums par ģimenes atkalapvienošanos ir iesniegts, neievērojot noteiktu termiņu pēc bēgļa statusa piešķiršanas.

47 Tādējādi dalībvalstis, ja tās to uzskata par lietderīgu, bēgļu iesniegtos pieteikumus par ģimenes atkalapvienošanos drīkst izskatīt nevis saskaņā ar īpašo režīmu, kas ir paredzēts Direktīvas 2003/86 12. panta 1. punktā, bet gan saskaņā ar kopējo tiesību režīmu, kas ir piemērojams pieteikumiem par ģimenes atkalapvienošanos, ja šie pieteikumi ir iesniegti, neievērojot šīs direktīvas 12. panta 1. punkta trešajā daļā noteikto termiņu.

48 Direktīvas 2003/86 12. panta 1. punkta trešā daļa nevar tikt interpretēta tādējādi, ka tā liek dalībvalstīm uzskatīt, ka tāda pieteikuma par ģimenes atkalapvienošanos iesniegšanai paredzētā termiņa pārsniegšana bez pamatota iemesla, kas ir iesniegts saskaņā ar šīs direktīvas 12. panta 1. punkta pirmajā daļā paredzēto īpašo režīmu, ir tikai elements, kurš citu starpā ir jāņem vērā, vispārīgi novērtējot šī pieteikuma pamatotību, un kuru var līdzsvarot ar citiem apsvērumiem.

49 Pirmkārt, ja tiktu izmantota šī interpretācija, kas nevar tikt pamatota ar minētās direktīvas 12. panta tekstu, savu efektivitāti un skaidro raksturu zaudētu noteikums par režīmu, kuri ir piemērojami bēgļu iesniegtajiem pieteikumiem par ģimenes atkalapvienošanos, attiecīgo piemērošanas jomu noteikšanu, ko dalībvalstis drīkst ieviest, pamatojoties uz šīs pašas direktīvas 12. panta 1. punkta trešajā daļā noteikto termiņu.

50 Otrkārt, Direktīvas 2003/86 12. panta 1. punkta trešajā daļā paredzētā termiņa pieteikuma par ģimenes atkalapvienošanos iesniegšanai pārsniegšana tieši neietekmē apgādnieka ģimenes locekļu iebraukšanas vai uzturēšanās atļauju, bet tikai ļauj noteikt kārtību, kādā šis pieteikums ir jāizskata. Tā kā šāda pieteikuma pamatotības izvērtēšana praktiski var tikt veikta tikai tad, kad ir noteikts tam piemērojamais režīms, šī termiņa pārsniegšanas konstatējumu nevar līdzsvarot ar apsvērumiem par šī pieteikuma pamatotību.

51 Direktīvas 2003/86 5. panta 5. punkts un 17. pants nevar pamatot atšķirīgu risinājumu.

52 Dalībvalsts lēmums, kurā ir prasīts, lai būtu izpildīti šīs direktīvas 7. panta 1. punktā paredzētie nosacījumi, nav šķērslis tam, lai pēc tam tiktu pārbaudīta lūgtās ģimenes atkalapvienošanās pamatotība, saskaņā ar minētās direktīvas 5. panta 5. punktu un 17. pantu pienācīgi ņemot vērā nepilngadīga bērna intereses, personas ģimenes attiecību raksturu un pastāvību un šīs personas uzturēšanās dalībvalstī ilgumu, kā arī ģimenes, kultūras un sociālo saišu ar viņa izcelsmes valsti esamību.

53 Šajā kontekstā attiecīgā dalībvalsts spēs izpildīt prasību individualizēt pieteikuma par ģimenes atkalapvienošanos izskatīšanu, kas izriet no Direktīvas 2003/86 17. panta (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 9. jūlijs, K un A, C-153/14, EU:C:2015:453, 60. punkts) un kas it īpaši liek ņemt vērā ar apgādnieka bēgļa statusu saistītās īpatnības. Tādējādi, kā tas ir atgādināts šīs direktīvas 8. apsvērumā, bēgļu situācijai ir jāvelta īpaša uzmanība, jo viņi nevar dzīvot parastu ģimenes dzīvi savā izcelsmes valstī, viņi no savas ģimenes var būt bijuši šķirti ilgu laiku, pirms viņiem ticis piešķirts bēgļa statuss, un minētās direktīvas 7. panta 1. punktā prasīto materiālo nosacījumu izpilde viņiem var radīt lielākas grūtības salīdzinājumā ar citiem trešo valstu valstspiederīgajiem.

54 No iepriekš izklāstītā izriet, ka Direktīvas 2003/86 12. panta 1. punkta trešās daļas interpretācija, kas ir izklāstīta šī sprieduma 48. punktā, neliedz pirms galīgā lēmuma pieņemšanas par lūgto ģimenes atkalapvienošanos ņemt vērā visus šīs direktīvas 5. panta 5. punktā un 17. pantā paredzētos elementus.

55 Ņemot vērā iepriekš minēto, lai gan Savienības likumdevējs dalībvalstīm ir ļāvis prasīt šīs direktīvas 12. panta 1. punkta trešajā daļā paredzētajā gadījumā izpildīt tās 7. panta 1. punktā paredzētos nosacījumus, tas tomēr nav noteicis, kādā veidā no procesuālā viedokļa būtu jāizskata novēloti iesniegts pieteikums saskaņā ar īpašo režīmu, kas ir paredzēts minētās direktīvas 12. panta 1. punkta pirmajā daļā.

56 Šādos apstākļos, ja šajā jomā nav Savienības tiesību normu, saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru šī kārtība attiecīgās dalībvalsts tiesību sistēmā ir jāparedz saskaņā ar procesuālās autonomijas principu, tomēr ar nosacījumu, ka tā nav mazāk labvēlīga nekā tā, kas reglamentē līdzīgas situācijas, uz kurām attiecas valsts tiesības (līdzvērtības princips), un ka tās nepadara praktiski neiespējamu vai pārmērīgi neapgrūtina to tiesību īstenošanu, kas ir piešķirtas ar Savienības tiesībām (efektivitātes princips) (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 22. februāris, *INEOS Köln*, C-572/16, EU:C:2018:100, 42. punkts un tajā minētā judikatūra).

57 Runājot par līdzvērtības principu, ne no viena Tiesai iesniegto lietas materiālu elementa neizriet un šajā tiesvedībā nekādā ziņā netiek apgalvots, ka līdzīgas situācijas, uz kurām attiecas valsts tiesības, Nīderlandes tiesībās tiktu aplūkotas atšķirīgi.

58 Runājot par efektivitātes principu, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ikviens gadījums, kad rodas jautājums, vai valsts procesuālā tiesību norma nepadara par praktiski neiespējamu vai pārmērīgi sarežģītu Savienības tiesību piemērošanu, ir jāanalizē, ņemot vērā šīs tiesību normas nozīmi visā procesā, tā norisi un tā īpatnības dažādās valsts tiesu instancēs (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 22. februāris, *INEOS Köln*, C-572/16, EU:C:2018:100, 44. punkts un tajā minētā judikatūra).

59 Šajā gadījumā valsts tiesiskais regulējums, kurā ir ļauts noraidīt pieteikumu par ģimenes atkalapvienošanos, kas ir iesniegts attiecībā uz bēgļa ģimenes locekli, pamatojoties uz labvēlīgākiem noteikumiem, kuri ir ietverti Direktīvas 2003/86 V nodaļā, tāpēc, ka šis pieteikums ir iesniegts vairāk nekā trīs mēnešu pēc bēgļa statusa piešķiršanas apgādniekam, vienlaikus piedāvājot iespēju iesniegt jaunu pieteikumu atbilstoši citam režīmam, pats par sevi nav tāds, kas var padarīt praktiski neiespējamu vai pārmērīgi sarežģīt Direktīvā 2003/86 piešķirto tiesību uz ģimenes atkalapvienošanos īstenošanu.

60 Tāda pieteikuma par ģimenes atkalapvienošanos noraidījums, kas ir iesniegts atbilstoši valsts režīmam, kurš ir ieviests, lai īstenotu šīs direktīvas 12. panta 1. punkta pirmo daļu, nenozīmē, ka tiesības uz ģimenes atkalapvienošanos nevar tikt garantētas, jo ģimenes atkalapvienošanās var tikt piešķirta atbilstoši citam režīmam pēc attiecīga pieteikuma iesniegšanas šajā nolūka.

61 Lai gan kavēšanās un administratīvais slogs, kas ir saistīts ar jauna pieteikuma iesniegšanu, attiecīgajai personai var radīt zināmas neērtības, tomēr ir jāsecina, ka tās nav tik lielas, lai principā varētu uzskatīt, ka tās praktiski liedz šai personai efektīvi īstenot savas tiesības uz ģimenes atkalapvienošanos.

62 Tomēr tas būtu citādi, vispirms, ja pirmais pieteikums par ģimenes atkalapvienošanos varētu tikt noraidīts situācijās, kurās īpaši apstākļi par objektīvi attaisnojamu padara šī pieteikuma novēlotu iesniegšanu.

63 Pēc tam, tā kā valsts tiesiskajā regulējumā bēgļiem ir noteikts pienākums īstenot savas tiesības drīz pēc bēgļa statusa piešķiršanas, brīdī, kad viņu valodas zināšanas un zināšanas par uzņemošās dalībvalsts procedūrām var būt diezgan vājas, attiecīgajām personām noteikti ir jābūt pilnībā informētām par sekām, kādas rada lēmums noraidīt viņu pirmo pieteikumu, un par pasākumiem, kas viņiem ir jāveic, lai efektīvi īstenotu savas tiesības uz ģimenes atkalapvienošanos.

64 Visbeidzot ir svarīgi uzsvērt, ka Direktīvas 2003/86 12. panta 1. punkta trešajā daļā dalībvalstīm ir atļauts atkāpties no šīs direktīvas 12. panta 1. punkta pirmās daļas, pieprasot bēglim, lai viņš izpilda minētās direktīvas 7. panta 1. punktā paredzētos nosacījumus.

65 Tādējādi bēglim, kas savu pieteikumu par ģimenes atkalapvienošanos ir iesniedzis vairāk nekā trīs mēnešus pēc bēgļa statusa piešķiršanas, tomēr ir jāpiemēro labvēlīgāki nosacījumi tiesību uz ģimenes atkalapvienošanos īstenošanai, kas ir piemērojami bēgļiem un kas ir ietverti šīs pašas direktīvas 10. un 11. pantā vai 12. panta 2. punktā.

66 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2003/86 12. panta 1. punkts pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā ir ļauts noraidīt pieteikumu par ģimenes atkalapvienošanos, kas ir iesniegts attiecībā uz bēgļa ģimenes locekli, pamatojoties uz labvēlīgajiem noteikumiem, kas ir piemērojami bēgļiem un kas ir ietverti šīs direktīvas V nodaļā, tāpēc, ka šis pieteikums ir iesniegts vairāk nekā trīs mēnešus pēc bēgļa statusa piešķiršanas apgādniekam, vienlaikus piedāvājot iespēju iesniegt jaunu pieteikumu atbilstoši citam režīmam, ciktāl šajā tiesiskajā regulējumā:

– ir paredzēts, ka šāds atteikuma iemesls nevar tikt izmantots situācijās, kurās īpaši apstākļi par objektīvi attaisnotu padara pirmā pieteikuma novēlotu iesniegšanu;

– ir paredzēts, ka attiecīgās personas ir pilnībā informētas par sekām, kādas rada lēmums noraidīt viņu pirmo pieteikumu, un par pasākumiem, kādi viņiem ir jāveic, lai efektīvi īstenotu savas tiesības uz ģimenes atkalapvienošanos, un

– ir garantēts, ka apgādniekiem, kas ir atzīti par bēgļiem, turpina piemērot labvēlīgākus nosacījumus tiesību uz ģimenes atkalapvienošanos īstenošanai, kuri ir piemērojami bēgļiem un kuri ir paredzēti minētās direktīvas 10. un 11. pantā vai 12. panta 2. punktā.

Par tiesāšanās izdevumiem

67 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

1) Tiesas kompetencē saskaņā ar LESD 267. pantu ir interpretēt Padomes Direktīvas 2003/86/EK (2003. gada 22. septembris) par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanos 12. panta 1. punktu tādā situācijā kā pamatlietā aplūkotā, kurā iesniedzējtiesai ir jālemj par personas, kurai ir piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss, tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanos, ja šī tiesību norma valsts tiesībās ir padarīta par tieši un bez nosacījumiem piemērojamu šādai situācijai.

2) Direktīvas 2003/86 12. panta 1. punkts pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā ir ļauts noraidīt pieteikumu par ģimenes atkalapvienošanos, kas ir iesniegts attiecībā uz bēgļa ģimenes locekli, pamatojoties uz labvēlīgajiem noteikumiem, kas ir piemērojami bēgļiem un kas ir ietverti šīs direktīvas V nodaļā, tāpēc, ka šis pieteikums ir iesniegts vairāk nekā trīs mēnešus pēc bēgļa statusa piešķiršanas apgādniekam, vienlaikus piedāvājot iespēju iesniegt jaunu pieteikumu atbilstoši citam režīmam, ciktāl šajā tiesiskajā regulējumā:

– ir paredzēts, ka šāds atteikuma iemesls nevar tikt izmantots situācijās, kurās īpaši apstākļi par objektīvi attaisnotu padara pirmā pieteikuma novēlotu iesniegšanu;

– ir paredzēts, ka attiecīgās personas ir pilnībā informētas par sekām, kādas rada lēmums noraidīt viņu pirmo pieteikumu, un par pasākumiem, kādi viņiem ir jāveic, lai efektīvi īstenotu savas tiesības uz ģimenes atkalapvienošanos, un

– ir garantēts, ka apgādniekiem, kas ir atzīti par bēgļiem, turpina piemērot labvēlīgākus nosacījumus tiesību uz ģimenes atkalapvienošanos īstenošanai, kuri ir piemērojami bēgļiem un kuri ir paredzēti minētās direktīvas 10. un 11. pantā vai 12. panta 2. punktā.

[Paraksti]